

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. XVIII. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm426/facsimile.pdf (tilgået 25. juni 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

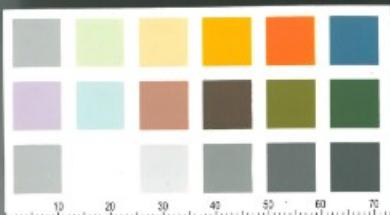
[Læs CC0-erklæringen](#)

Vedebaand, og gaae paa egen Hånd, som store Gjæslinger, og Forkellen maatte kun være, at hvad der før var Bisag, nu blev Herobisag, saa det Hele skulde gaae ud paa at vise, at man gik Gaar segang og Krebsgang, da man innbildte sig at kunne gaae fra vor Hære, og oven om Bibelen. Her glædte det, som man set seer, om Kunsthaf og Forskand, ærlig har jeg anvendt hvad der af Sligt faldt i min Lov, er jeg kommet til fort, da er Skammen min, men hvoreken Bibelens eller Præstens, har jeg ikke bojet mig dybt nok for Bjæller, hvorpaa dec sidst skrevet: buhl da saaer Panden stoae i Stiftens men har jeg kun, uhen alle Kneb, saact Historien til at øfsegge det Vidnesbyrd, at man hvoreken blev kraftigere, eller klogere, men det som er vortimod, i samme Forhold, som man gik fra Bibelen og Luther, da er min Hensigt opnaget, og let kunde jeg da troste mig, om det end brydes, at jeg i enkleste Ving hænde tal som en Desmer.

Dog, alt dette om mine Hensigter kan man lade staae ved sit Vorde, og for, saaadt muligt, at forebygge al ungtig Kiv og tom Dibskid, vil jeg bemærke, at findet man, at Præsten tilsker overalt igjennem, da skader det ikke heller; thi jeg har Lov til at være saamget Præst i min Tid, som jeg vil, og det var ikke godt, om jeg i Historien glemde mit

Kold. Jeg har skrevet en historisk Bog, den skal være skrevet med Sandheds-Kærlighed, og et være gjort oversledig ved nogen Bog, vi har paa Danz; er kun den Ting i Rigtighed, da har den sit Vorde, og naar jeg siger, hvad Sandhed er, mit høieste Øje mede var at skrive saa noget en historisk Bog, som jeg formaaede, da afsufer jeg derved endnu Indbedring som kogges paa, hvad der er meget rigtigt, af hele Bogens Indhold ei lader sig samle under nogen anden almende Synspunkt. Ingenlunde har jeg da streebte at leveve noget Konst-Værk, uden forsaa vidt jeg rigtigt nok anser det før Konst, hvad jeg her har prævet paa; i en Bog paa 40 Ark at leveve en Indledning til Historien i det Hele, als passet efter Tidens Land i mit Fædreland. At nu denne Opgave er vanskelig, og Maalst altiaa høit nok, skal Ingen nægte, at en saadan Opgave kun stokkenvis kan løses, et saabant Maal kan meget usfuldkomment naaes, nsder vel Billighed til at indkomme, og hvad jeg har opnaaet, kan ingen Critiker afgjøre, det maa Tiden vise; thi bidrager Bogen til, at Historien herefter studeres mere og bedre, da har jeg næret mit Maal, hvis ikke, da har jeg forsølet det. Naac man da nu finder Mæget udsatdt eller løselig berettet, som man ønskede eller ventede udforsligere behandlet, og umyndet, da vil jeg

* * 2

for det Mestte si berom trættis med Nogen, da jeg i den Henseende har maattet reite mig, dels efter mit Begreb om det Vigtigste og Nyttigste, dels efter mine Evner og Kundskaber, og det kommer her da egenlig kun an paa, om jeg har hjemlet mig Stemmes Ret, om jeg har lagt Evne og Kunskaber for Dogen, som give mig Ret til at tale et selvførendigt Ord i de Boglærdes Krebs. Herover er nu jeg selv vel ingen upartisi Dommer, men det stædte jeg dog at være, jeg maa, efter anstillet Sammenligning, besvare Spørgsmålet med Ja, og hvem der siger: Nej, skylder mig Bevis, ved en Sammenligning mellem Dammekas andre historiske Skrifter og mine.

All hvad man imidlertid mener at kunne jawne ved Fororb, det bør man, og dersor vil jeg erklaere mig over de i denne Henseende vigtigste Punkter.

Udventviol er alle Kyndige enige med mig om, at det Lutheriske Tidstrum er det videnstabelig vigtigste i Historien, baade fordi det ligger os nærmest, og fordi vi kun om der have fuldstændige og utvivlsomme Efterretninger: og man maa, i Folgs heraf blifalde, at jeg har behandlet det med en Udsigtighed, der kun synes usforholdsmaessig. Dette er imidlertid en Punkt, der fortjener ret at sættes i Lys paa en Tid, da man stæber at drage Opmærksomhedens

